

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 6156/10

קבוע: 6.9.2010

קבהא ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד ידין עילם

מרח' יהודה הלוי 45 תל אביב-יפו, 65157

טל': 035606080 ; פקס': 035606083

העותרים

נ ג ד

מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים ירושלים

טל': 02-6466305 ; פקס': 02-6467011

המשיב

תגובה מטעם המשיב

1. בהתאם להחלטת כבוד השופטת א' פרוקצ'יה, ולקראת הדיון בעתירה, הקבוע ליום 6.9.2010, מתכבד המשיב להגיש את תגובתו לעתירה.
 2. עניינה של העתירה בבקשת העותר 1 (להלן – העותר), תושב קבוע במרחב התפר, כי המשיב יתן טעם "מדוע לא יורה על הפסקת עיכובו והשפלתו של העותר ... במעבר ריחון".
 3. המשיב סבור כי דינה של העתירה להידחות. על פי הנמסר מגורמי הביטחון, לאור המידע בענייניו של העותר, קיים חשש כי העותר ינצל את מעבריו במחסומים לצורך העברת אמצעי לחימה. על כן, נדרשת בדיקתו בעת מעברו במעבר ריחון. ככל שיהיה בכך צורך, יציג המשיב את המידע החסוי בענייניו של העותר, במעמד צד אחד.
- עוד נבקש לציין כי תיעוד מעבריו של העותר, כפי שאלו נרשמו במערכת הממוחשבת של מעבר ריחון, אינו תואם, דרך כלל, את הנטען על ידו בעתירה בעניין זה.

רקע כללי - מרחב התפר וההיתרים הניתנים בו

4. עקב פעולות טרור ופיגועים שבוצעו על-ידי פלסטינים בתחום מדינת ישראל מאז פרוץ האירועים האלימים בספטמבר 2000, החליטה ממשלת ישראל בתחילת שנת 2002 על הקמת גדר הביטחון לאורך קו התפר בין ישראל לאיו"ש, ומניעת המעבר החופשי של תושבי איו"ש לשטחי ישראל הנמצאים ממערב לגדר.

5. תוואי גדר הביטחון נקבע על-פי מכלול של שיקולים, ובראשם השיקול הביטחוני, וכן שיקולים נוספים, כגון שיקולים טופוגרפיים. בשל שיקולים אלה, תוואי גדר הביטחון אינו חופף לחלוטין את קו תחום איו"ש, ובמספר אזורים, עוברת גדר הביטחון בתוך תחום איו"ש באופן שיוצר מרחב של שטח איו"ש, המצוי בין גדר הביטחון לבין קו תחום איו"ש. שטחים אלו מוגדרים כ"מרחב התפר".
6. מאחר שאין כל מכשול פיזי המונע כניסה לישראל משטח האזור ב"מרחב התפר", ונוכח הסיכון הביטחוני הטמון במעבר גורמי טרור ממרחב התפר לשטח מדינת ישראל, עשה המפקד הצבאי שימוש בסמכותו על פי הצו בדבר שטחים סגורים (אזור הגדה המערבית) (מס' 34) תשכ"ז – 1967, והכריז על שטחי מרחב התפר כשטח צבאי סגור שהכניסה אליו והיציאה ממנו אסורה ללא היתר.
7. ההנחה בבסיס ההכרזה על מרחב התפר כשטח צבאי סגור הינה, כי במתן אפשרות כניסה ויציאה חופשית מאיו"ש למרחב התפר וממנו לישראל ללא בידוק נוסף, טמון סיכון ביטחוני. מעבר ללא היתר עלול להיות מנוצל לפעילות כנגד ביטחון מדינת ישראל ואזרחיה.
8. ההכרזה על אזורים שונים שהם חלק מתחום איו"ש, אך מצויים בצידה ה"ישראלי" של הגדר כ"מרחב תפר" בוצעה באופן מדורג. ההכרזה על שלבים א' ו-ב' באזור השומרון נחתמה ביום 2.10.03 ואילו ההכרזה על שלבים ג' ו-ד' ועוטף ירושלים נחתמה ביום 5.1.09.
9. בהתאם לתחיקת הביטחון, ההכרזות על סגירת שטח אינן חלות על תושבים קבועים בשטח, דוגמת העותר. סעיף 318 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651) התש"ע-2009 קובע כי הימצאותו של תושב קבוע בשטח הסגור אינה מהווה הפרה של הצו.
10. חוקיות וסבירות ההכרזה על מרחב התפר וההוראות שנקבעו בעניין זה תלויות ועומדות בפני בית המשפט נכבד זה במסגרת העתירות העקרוניות – בג"ץ 9961/03 המוקד להגנת הפרט נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון, ובג"ץ 639/04 האגודה לזכויות האזרח נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון. כעולה מהעתירה, העתירה שלפנינו אין עניינה בהיבטים עקרוניים של מרחב התפר, כי אם בענייני הפרטני של העותר.

עמדת המשיב

11. כעולה מהעתירה, העותר, תושב ברטעה שבשומרון, ויליד שנת 1987, הינו תושב קבע במרחב התפר. משמעות הדבר הינה שהעותר מצוי, דרך קבע, בצד "הישראלי" של גדר הביטחון. נוכח היותו תושב איו"ש, ברי כי המשיב מאפשר את מעברו של העותר לצד "הפלסטיני" של גדר הביטחון, ובחזרה, אל מקום מגוריו במרחב התפר.

כעולה מהתעודה שבידי העותר, אשר צורפה כנספח 1/ע לעתירה, העותר רשאי לעבור במעבר ריחן. כעולה מהאמור בתעודה, התעודה אינה מהווה היתר כניסה לישראל. **ברי כי לעותר, בהיותו תושב איו"ש, אין כל היתר להיכנס ולשהות בישראל.**

12. ואולם, בפועל, אחר מעבר במעבר ריחן לצד "הישראלי" של הגדר, אין כל מכשול פיזי אשר ימנע מהעותר, למעשה, גישה חופשית לתחומי מדינת ישראל.

13. נוכח האמור, מוסמך המשיב לבדוק את העוברים במעבר ריחן, ובכלל זה העותר, טרם מעבר לצד "הישראלי" של גדר הביטחון. כל העוברים במעבר ריחן עוברים בידוק שגרתי, הכולל בדיקת התיעוד המזהה שברשותם, בדיקת ההיתר, בדיקה ביומטרית, מב"א (מערכת בדיקת אדם), מעבר במכשיר "מגנומטר" ושיקוף לחפצים. על פי הנמסר ממנהלת המעברים, הליך בדיקה זה אורך, דרך כלל, כחמש עד שבע דקות.

14. כאמור, בעניינו של העותר קיים חשש כי העותר ינצל את מעבריו במחסומים לצורך העברת אמצעי לחימה, והמשיב נכון להציג בפני בית המשפט הנכבד, במעמד צד אחד, את המידע החסוי בעניין זה. נוכח האמור, מעבר לבידוק האמור, נערך על העותר חיפוש פרטני בעת מעברו במעבר ריחן.

15. על פי הנמסר ממנהלת המעברים במשרד הביטחון, אחר בדיקה במערכת הממוחשבת, נמצא כי בתקופה של שלושה חודשים, החל מיום 1.6.2010, ועד להעברת ההתייחסות (יום 30.8.2010), הגיע העותר למעבר ריחן שבע פעמים, כאשר בכל פעם נבדק העותר הן במעבר לצד "הפלסטיני" של גדר הביטחון, והן בשובו לצד "הישראלי" של גדר הביטחון.

על פי רישומי מנהלת המעברים, הגיע העותר למעבר ריחן בימים: 1.6.2010, 9.6.2010, 20.6.2010, 30.6.2010, 22.7.2010, 4.8.2010, 10.8.2010. עוד נמסר ממנהלת המעברים כי על-פי רישומי המערכת הממוחשבת, רק ביום 1.6.2010 נערך לעותר חיפוש פרטני, ובכל יתר הפעמים בהם הגיע למעבר, נבדק העותר בבידוק השגרתי. ממילא, לא מוכרים למנהלת המעברים האירועים הנטענים בימים 4.6.2010 ו-25.7.2010.

עם זאת, ונוכח המניעה המוזנת בעניינו של העותר, עם הגעתו של העותר אל המעבר פונה נציג המעבר, טלפונית, אל גורמי הביטחון, ובדק את הצורך בעריכת חיפוש פרטני. ככלל, נערכת בקרה מתמדת על משך הזמן בו מעוכב האדם העובר במעבר ואשר מוזנת בעניינו מניעה בטחונית.

16. בשולי הדברים, ובהתייחס לנטען בסעיף 12 לעתירה, נבקש לציין כי על פי הנמסר ממנהלת המעברים, העותר פנה ברשת החברתית "פייסבוק" לאחת מעובדות המעבר. עובדת זו עדכנה בדבר את קצין הביטחון במעבר ריחן, וזה העביר את המידע לגורמי הביטחון.

17. נוכח כלל האמור בתגובה זו, יטען המשיב כי דין העתירה להידחות, תוך חיוב העותרים בהוצאות המשיב.

היום,
כ"ו אלול תש"ע
05 ספטמבר 2010

רועי שויקה
סגן לפרקליט המדונה